

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

VI. Falsum est rediisse ad vitam Aristeam Proconnesium,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

naculum tibi. Atque huiusmodi sepulcra, quoniam nec incendiis obnoxia sunt, nec ruinis, in magnam integra servantur temporis diurnitatem: adeo ut hæc, quæ commemoravi, à vetustissimis temporibus excisa esse dubitare nemo possit: ac illud præsertim, quod Christi Jesu dicitur, vere ipsius fuisse probat, præter situm descriptioni Evangelistarum consentaneum, constans per omnes retro ætates, ad hoc usque tempus, scriptorum ac peregrinatorum testificatio. Unde Salmasii confidentiam satis mirari non possum, qui tantum *σοφιστικῆ* suæ tribuit, ut & clara Evangelistarum verba, & Auctorum veterum ac recentiorum testimonia, ipsiusque *ἀντιφάσις* fidem præ ea contemserit.

Tertium argumentum.

V. Tertium argumentum Adversariis suppeditant decantata à veteribus historiæ de divinis, uti crediderunt, quibusdam viris, quos ad vitam rediisse, vel stolta sibi persuasit superstitio, vel mentiendi licentia confinxit. Tales, Aristæas Proconnesius, Cleomedes Astypalæensis, Hermetimus Clazomenius, Epimenides, Er Harmonii filius, Romulus, Apollonius Tyaneus, alique, quos ad elevandam reviviscentis Christi admirabilitatem Christianis Celsus opposuit. Horum nonnullos, aliosque præterea complures, qui elati revixisse dicti sunt, toto capite celebravit Plinius: quorum plerique mortui falso crediti fuerant, cum morbi vehementia exanimati tantum essent. Multos etiam, qui à morte ad vitam reducti fuisse dicuntur, recenset Æneas Gazæus in Theophrasto, sed è medijs fere Mythologorum quinquiliis peritos, velut ludum sunt conficta, ita seriam responsonem non postulant. De reliquis pressius agamus, & præcipua hujus generis exempla spectemus.

Cels. apud Orig. contr. Cels. Mor. 3. Plin. libr. 7. cap. 52.

Falsum est rediisse ad vitam Aristæam Proconnesium.
Plin. libr. 7. cap. 52.
Herod. libr. 4. cap. 14. & 15.
Plat. Romul.

VI. Aristæam Proconnesium ferunt animam prohibitu potuisse, & resumisse. Adidit Plinius visam eam ex ore ipsius evolantem corvi effigie. Scribit Herodotus narratum sibi fuisse in Proconneso & Cyzici, cum Aristæas quondam in fullonis officina decessisset, significasse id continuo fullonem Aristææ propinquis, reque per urbem vulgata advenisse quemdam nuntiantem, visum sibi Aristæam Cyzici, vel, ut vult Plutarchus, in via quæ tendit Crotonem, secumque congressum: adcurrentes postea in officinam fullonis propinquos Aristææ, neque vivum eum, neque mortuum vidisse: post septimum deinde annum, cum in Proconneso comparuisset, carmen suum de Aristæas elucubrassè, ac rursus deinde evanuisse. Didicisse se quoque Metapontini ait Herodotus, Aristæam Metapontinis aliquando videndum se dedisse, & aram Apollini iussisse extrui, sibi que statuam juxta poni, quod ad eos solos ex omnibus Italiotis adisset Apollo, se tum comite, non utique Aristææ, sed corvi specie, quo viso perterritos Metapontinos misisse Delphos oracula Phœbii scitatum, quid opus fieri esset, ac juxta Pythiæ demum responsum Aristææ jussis paruisse. Hoc autem ducentis & quadraginta annis evenisse, postquam in Proconneso denuo evanuit Aristæas, subductis temporum rationibus Herodotus suspicatur. Adjicit ad superiora Æneas Gazæus, Metapontinos tempore ab hoc communia sacrificia Apollini & Aristææ tanquam Diis fecisse. De Cyzicenis & Metapontinis silet Apollonius Dyscolus, at in Sicilia visum esse Aristæam literas docentem tradit, qua hora in Proconneso mortuus est, cumque sæpius illic apparuisset, aram ipsi erexisse Siculos, & tanquam Heroi sacrificasse. Quam fabulosa sit hæc narratio, suo more demonstravit Origenes in libris contra Celsum. Nos diversam insistentem viam, & alia falsitatis argumenta proferemus. Nam primum multum inesse constat discrepantiæ his quæ de Aristææ tradita sunt. Vixisse eum docet Suidas Græci & Cyri temporibus: at à quibusdam Homeri magister fuisse perhibetur, ut testantur Strabo & Eustathius. Antequam illum quidem scripserat Tatianus. Eundem alii fuisse tradunt ac alterum hunc Aristæam, Poëtarum carminibus celebrem, Apollinis & Cyrenes filium, mellificii, coagulationis lactis, olivarumque culturæ inventorem, Autonoes Cadmi filii maritum, Adæonis patrem. Hunc enim à Siculis pro Deo habitum tradit Diodorus Siculus, quod Aristææ Proconneso tribuit Apollonius Dyscolus. Hic Apollinis filius fuit; Apollo etiam à Pindaro dictus, *ὄμιος* quoque ab illo & Apollonio Rhodio, quod unum est ex Apollinis cognominibus: Proconnesius Apollinis comes fuit, & communibus cum Apolline victimis apud Metapontinos placatus, statuam prope Apollinis aram habuit. Atque hic obiter genuinam Pindari sententiam adversus Scholiasten tuebimur: nam quod de Aristæo ait ille: *ἤθρονον τὸ μὲν ἀθάνατον ἔχοντα & δαδόνον.* Et facient illum immortalem Jovem & Apollinem: sic explicat Interpres: *ἡ πίστις αὐτῶν ἀθάνατον, ὡς αὐτὸν ἔχοντα & δαδόνον.* Et illum facient immortalem, ut Jovem & Apollinem. Atqui non immortalis solum, ut Juppiter & Apollo, sed Juppiter etiam ipse & Apollo habitus est. Athenagoras in legatione pro Christianis: *ἡοὶ ἀείσαντες τὸν αὐτὸν ἡ δία & δαδόνον νομίζοντες.* (Ubi rescibendum esse *καὶ* pro

Apoll. Dysc. Mirab. Hist. cap. 1.

Orig. contr. Cels. libr. 3.

Suid. in *Ἀριστῆα*.
Strab. libr. 14.
Eust. in Hom. *Ἰλιάδ.* 6.
Tatian. Orat. ad Græc.
Diodor. Sic. libr. 4.

Pind. *Pyth.* Od. 9.

ἦν, ex Diodoro, & Virgilio, & Servio probare facile est.) Cui Aristeam eundem ac Jovem
 & Apollinem existimantes. Servius Aristæum dicit ab Hesiodo Apollinem pastorem
 hoc est νόμον appellari. Idem quoque discas ex Scholiis Apollonii Rhodii. Sed ad
 rem. Aristæum Apollinis filium, post perlustratam magnam orbis partem, ex hominum
 oculis subito evanuisse scribit Diodorus Siculus; quod de Proconnesio quoque Aristea
 proditum est. Vides multa utrique communia, ut unius res ad res alterius fuisse ex-
 pressas appareat. Igitur cum quæ de Aristæo illo priore narrantur, mere fabulosa
 esse constet, idem de Proconnesii rebus censendum est. Itaque commentitia
 ea esse, Ethnicorum cordatiores prædicant, Plinius, Plutarchus, Iamblicus, Gellius.
 At Strabo præstigiis homines delusisse censet Aristeam, ut quæ non faciebat, facere
 videretur. Haudquaquam mortuum fuisse, sed mortuo similem inter suos jacuisse
 sentit Maximus Tyrius: τὸ μὲν σῶμα ἐκείνου ἔμπετον μὲν, ἀλλ' ἀμυδρῶς & ἐχέουσα θυ-
 νάτου. *facebat corpus, spiritum quidem ducens, sed tenuem, & ut morti proximum esse vi-*
deretur. Querit Johannes Tzetzes, æquus cum Metaponti revixit Aristæa, testificari
 potuit cum esse, qui ante ducentos & quadraginta annos in Proconneso vixerat.
 Nisi forte Apollinem Pythium fidejussorem dent, quorum apud nos tanti est aucto-
 ritas, quanti apud viros non inepte credulos esse debet. A Pythagoreis conficta hæc
 esse auctor Iamblichus docuit Heinſius. Philosophorum omnium deditissimi hi fuere
 περὶ τὸν αἰῶνα, ut pueros & anus credulitate, Poëtas fingendi audacia superarint. Ple-
 ni sunt eorum libri monstris ejusmodi narrationibus, quarum nonnullas re-
 censet Heinſius. Aristæa præterea fabulam commentos esse mihi persuadent loca,
 in quibus apparuisse dicitur, Metapontum & Croton, Pythagoreorum Philosopho-
 rum sedes. Occasionem autem figmenti sumisse eos conjicio ex Propositione quam
 Poëmati suo de Arimaspi Aristæas præixerat, vel quisquis Aristæa id supposuit.
 Falsa enim & supposititia fuisse Arimaspea hæc, multis sua ætate, sibi que adco per-
 suasum fuisse monet Dionysius Halicarnasæus. Et vero jam à vetustissimis tempori-
 bus scriptiones supponebantur, & antiquis inscribebantur nominibus. Velut Cadmi
 Milesii historia, teste eodem Dionysio. Onomacritus quoque Poëmata sua splendido
 Orphei nomine decoravit, eaque tradita ab Orpheo doctrina referit. Crater
 Zopyri Heracleota Orpheo quoque adscriptus est; adscriptus eidem Descensus ad
 inferos Prodicæ Samii, vel juxta Epigenem, Cercopis Pythagorei; quedam & à Py-
 thagora ei adscripta sunt, ut narrabat Ion Chius in Trigrammis: adscriptus ei &
 Peplus, & Physica Brontini Metapontini, Pythagorei Philosophi, Theanus mariti.
 Hæc, aliæque hujus argumenti Clemens Alexandrinus & Suidas commemorant,
 quorum pieraque à Pythagoreis conficta sunt: unde scias, quam ad libros alienis nomi-
 nibus inscribendos, & ad omne mendaciorum genus cudendum proclives fuerint hu-
 jus sæcæ homines. Igitur Aristæa Proconnesii nomine Arimaspea scripta fuerunt, in
 quibus Poëta, quicumque tandem ille fuit, sub Aristæa persona, Phæbo se corre-
 ptum Iffedonas, & Arimaspos, aliosque populos aduisse dicebat. ἴφην ἢ ἀεστίας, in-
 quit Herodotus, ὁ κρησποβίου, ἀνὴρ ποσειδωνίου, ποίων ἔπει, ἀπικέσθις, εἰς ἰασηδόντας,
 φοιτέλαμψι. Ἰφίδου. *Aristæas Canitrobii filium, vir Proconnesius, cum scriberet ver-*
sus, narravit se adivisse Iffedonas, cum Phæbo esset agitata. Frequens hoc est apud
 Poëtas. Sic Horatius Phœbi cithara excitatum, & amabili insania delusum per lu-
 eos errare se ait. Idem alibi:

*Quo me, Bacche, rapis tui
 Plenum? quæ in nemora, aut quas agor in specus,
 Velox mente nova?*

Musarum amore instinctos per avia Parnassi raptari se canunt Lucretius & Virgi-
 lius. Ἀεσφοῖον ὄσπον, *Oestrum ætra pererrantem* appellat Auctor Argonauticorum, quæ
 Orphei nomen præferunt. Dionysius Periegetes Caspium mare descripturus, non id
 quidem se vidisse fatetur:

*ἀλλὰ με, inquit, μουσίαν φορέξ νόος, αἴ τε δυνάει
 νόσφιν ἀλημοσύνης πολλῶν ἄλλα μεψήσουθι,
 ἔπει τ' ἴππιον τε, & ἀδελῶν ὄδον ἀσπον
 Sed me Musarum impellit animus, quæ possunt
 Sine erratione ingentes maris tractus emetiri,
 Et montes, & continentem, & aethereum astrorum curriculum.*

Simile quippiam præfatus fuerat Aristæas ille: quod ἀδυσσευκῶς, & poëtico more
 dictum, κατὰ λέξιν interpretati sunt Pythagorei, atque inde πλάττειν λέξιν, (sic ap-
 pellat Tzetzes) καὶ ψυχομυθουργίας contextuerunt. Conjecturam nostram penitus confir-
 mat Maximus Tyrius: scribit enim Aristeam Philosophum, cum parum fidei inter suos
 meruisset, quod esset ἀποθῆσκαλ, sinxisse animam suam relicto corpore sublimem

Diod. libr. 4.
 Virgil Georg.
 libr. 1. Servius
 in hunc locum.
 Apollon. Arg.
 libr. 4.
 Diodor. libr. 4.

Plin. libr. 7.
 cap. 51.
 Plut. in Romul.
 Iambli. in vit.
 Pythag. c. 28.
 Gell. libr. 9.
 cap. 4.
 Strab. libr. 11.
 Maxim. Tyr.
 Dissert. 28.
 Joh. Tzetes.
 Chil. 2. Hist.
 19.
 Heinſ. ad Max.
 Tyr.

Dion. Hal. lib. 1.
 29. *Ἰφίδου δὲ
 ἰσσημασίου.*

Clem. Alex.
 Strom. 1.
 Suid. in Or.
 465.

Herod. libr. 4.
 cap. 13.

Horat. Carm.
 libr. 1. Od. 4.
 & 15.

Lucret. libr. 1.
 Virg. Georg. 3.

Maxim. Tyr.
 Dissert. 22.

r, nec
 con-
 c illud
 defici-
 usque
 no fatu
 starum
 em præ

 auctoriz
 ida sibi
 nefus,
 ionu f-
 iticemus
 absq-
 ebravit
 nemem-
 dicum.
 no quil-
 thim ab
 stulant,

 Te. Ad.
 nura-
 a detri-
 vulgata
 carctum
 ficium
 li septi-
 le An-
 ceapou-
 ste, &
 ex om-
 i specie
 vid opus
 autem
 vint An-
 tiperiori
 Apollini
 olicemus
 in Pro-
 les, &
 vultavit
 fallitatis
 que de
 at à qui-
 us. An-
 alterum
 , meili-
 lami fite
 Diodoru
 nis filius
 Rhodio
 fuit, &
 a prope
 i Scho-
 lioa &
 ptes: n
 olom, ut
 ed Jap-
 tificans:
 nio, pro

evolasse, & ex æthere universas orbis perlustrasse gentes, earumque ritus, & totam naturam didicisse historiam, cælumque ipsum cognovisse. Tum subiungit Maximus, plus hac arte fidei consecutum esse Aristeam, quam Xenagoram, aut Xenophanem, rerum naturam simplicius explicantes: *ὁ γὰρ πού σαφῶς ἠπίσαντο οἱ ἀνθρώποι, inquit, πλὴν Ἰουδῆς ἀπειλόησαν, καὶ οἷς πῶν ὀφθαλμοῖς ἴκασα ὄρα, ἀλλὰ ἀπεχνῶς ὑποδημίας πρὸς ὄνοτο τῆ ψυχῆ δίν, εἰ μέλλοι ὑπὲρ ἰχάσου φερόντι τὰ ἀληθεύετα.* Nec enim satis novebant homines peregrinationem animæ, nec quibus illa oculis singula perspicat: sed persuasum habebant animæ reipsa peregrinandum esse, si de singulis vera proloqui vellet. Alibi etiam docet, quid sit peregrinatio illa animæ, & sejunctio à corpore; contemplatio nimirum, quam à rebus abducta corporeis ad veritatis cognitionem mens instituit. Multiplici igitur mendacio obsita sunt, quæ de Aristea Proconnesio narrantur. Falsum est Aristeam Arimaspea scripsisse. Quæ in Arimaspeis scripta erant, gerræ erant meræ & nugæ perfolæ. Quæ in Arimaspeis poetico more & *κατὰ γῆμα* dicta fuerant, perperam exposita sunt *κατὰ λέξιν*. Quæ de prisco Aristæo, Cadmi genero, Apollinis & Cyrenes filio, dicta sunt, eorum pleraque Aristææ Proconnesio sunt adscripta. Atque hæc ipsa denique, quæ de veteri illo Aristæo legimus, Poëtarum figmenta sunt & fabulæ. Quibus cognitis, quisquamne erit tam supinæ stoliditatis, ut veteri huic naniæ de Aristæa reditu ad vitam credulam aurem præbere velit?

vel Cleomedem Astypalaensem,

VII. Nihilò veriora sunt, quæ de Cleomede Astypalaensi perhibentur. Ferunt eum pugilatu Iccum quemdam interfecisse, verum cum ab Hellanodicis victoriæ præmio fraudatus esset, mentis impotem esse factum; tum reversum deinde Astypalaem, introiisse in litterarium ludum, in quo pueri complures instituebantur; convulsæque columna, quæ totius ædificii culmen sustinebat, labefecisse domum, & pueros oppressisse: tum permotos injuria Astypalaenses hominem lapidibus esse insectatos; ipsum vero in Minervæ confugisse templum, & in arcam forte illic repertam sese conclusisse: cujus operculum aperire cum diu frustra tentassent cives, arcam refregisse tandem, nec intus Cleomedem vel vivum vel mortuum apparuisse: consultumque super eo portento oraculum, jussisse sacrificia Cleomedi Heroum postremo fieri. Unam hanc esse è commentitiis Græcorum fabulis, non Origenes modo ad versus Celsum, sed Plutarchus quoque in Romulo asseverat; qui & addit, non minoris esse vecordiam terram cælo miscere, hoc est scenæum hominem in Deos referre, quam virtuti divinitatem detrahere. Lepide quoque putidum figmentum deridet Oenomaus apud Eusebium. Ut taceam produisse isthæc ex Samsonis historia.

Orig. contr. Cell. libr. 3.

Euseb. Præp. libr. 5. cap. 14. vel Hermotimum Clazomenium,

VIII. Anilis quoque de Hermotimo Clazomenio fabula jactatur, solitam ipsius animam corpore excedere, & longe diuque evagari; quæ in remotis locis fierent explorare, & in corpus reversam palam nuntiare; futurorum etiam assequi notitiam, dum errat extra corpus, & siccitates, terræ motus, aliasque calamitates prædicere: quoad corpus anima defectum, de licentia uxoris nacti ipsius inimici, sic tanquam mortuum cremarunt; redeuntemque animam, nec rectum quo reciperetur habentem, nunquam postea reversuram evolasse; Clazomenios vero religione tactos fanum ipsi excitasse, quo mulieribus ingredi nefas esset. Pro fabula mera id habent Lucianus & Apollonius Dyscolus, quamvis Ethnici, ut de Tertulliano & Origene sicileam. Plinius vero Hermotimi corpus, non plane mortuum, sed semianime jactasse tradidit.

Lucian. Enc. mulcæ. Apollon. cap. 3. Mir. Hist. Plin. libr. 7. cap. 52.

vel Epimenidem Cretensem,

IX. Quod de diurno illo Epimenidis Cretensis somno memoratur, somnium est ex eburnea porta. Narrant enim rus à patre missum, cum meridiani æstus vitandi causa declinasset de via, & in antro recubuisse, per annos plusquam quinquaginta sopitum jacuisse; ac tandem expergefatum rediisse domum, ignotisque omnes offendisse, ignotum ipsum omnibus, præterquam minori fratri, ex quo rerum quæ gererentur notitiam habuit: deinde vero intra tot dies senem esse factum, quot annos obdormierat; atque hinc porro magnam ejus fuisse inter Græcos celebritatem, & eorum Diis esse habitum, ita ut post mortem sacrificiis ipsum Cretenses, haud secus ac Deum, prosequerentur. Magnam esse horum fabulositatem testem dabo Plinium; dabo & Diogenem Laërtium, qui negare quosdam scribit dormiisse ipsum tot annos, sed exspatiantem rei herbariæ diu vacasse; Maximum quoque Tyrium dabo, qui fabulam hanc ab Epimenide confictam esse putat, ut vitam humanam diurno somnio similem esse doceret. Id tamen commentum causæ fuisse puto, cur animam ad libitum emisisset & revocasse dictus sit ab Hesychio Milefio & Suida. Quanquam Diogenes Laërtius auctor est, id ipsum de se jactasse, sibi que arrogasse.

Plin. libr. 7. cap. 52. Diog. Laërt. in Epimenide. Max. Tyr. Dissert. 28. Hesych. Mil. in Epimenide. Suid. in Empepidus. vel mulierem æπρωου Heraclidas libro po-

X. At mulieri illi, quæ per septem, vel juxta alios, per triginta dies cum æπρωου jacuisset, ad vitam revocata est, nihil præter naturam contigit. Hyterico morbo laborantes feminae similibus obnoxia sunt affectibus. Quod si morbida parti medicamentis